

לב:

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

מדברי שניהם נלמד צער בעלי חיים דאורייתא. וא"ת א"כ אמאי עוקרים על המלכים ולא מדרכי האמורי (ע"ז 97 ב.) וי"ל משום דכבוד מלך ונשיא עדיף כמו כל משמית לנדחה מפני כבודם ולחוקקם (א) שרף על ר"ג ע' מנה לרי פ"ק דע"ז (סג) ועוד דכיון דכתיב^א את סוקיהם תעקר קל לדחות מפני המלך:

מי לא עסקינן דאדהבו והבי בש"י משוקיה. וא"ת מ"מ נדרוש ק"ו מטעניה דלית זה חסרון כים וי"ל כיון דטעינה שיש זה חסרון כים לא הוי בשכר דמ"ש מפריקה א"כ אף טעינה דלית זה חסרון כים נמי הוי צחנס ופריקה נכמזה לדרוש שום דרשה אחרת:

מכ"ל דת"ק סבר דוקוק ל"ו המקשה סבור דת"ק נמי ידרוש משאו שהוא יכול לעמוד צו ושאינו יכול לעמוד צו נהי דלץ חייב לסייע צחנס משום דלית ציה מלות פריקה מ"מ צשכר חייב לסייע משום צער בעלי חיים ולא ורבי יוסי הגלילי דסבר צער בעלי חיים לאו דאורייתא ואית ליה לקמן (97 ב.) דטעינה צשכר מ"ש טעינה מפריקה וי"ל דדריש ק"ו מחסרון כים דלכתוב טעינה גרידא דיש טעינה שאין זה חסרון כים וכ"ש פריקה אלץ כתב פריקה לאגמורי דטעינה צשכר וכיון דטעינה שאין זה חסרון כים הו"א צשכר היכא דלית זה חסרון כים נמי דהיינו היכא דצטיל משוקיה הוי צשכר דילפי מטעינה דלית זה חסרון כים והשמה לא צל להוכיח רק לצער בעלי חיים דאורייתא ולא לקיים שמחה ק"ו יש להוכיח לצער בעלי חיים דאורייתא דאפשר שק"ו הוי מחסרון כים כדפרישית לר' יוסי ואל"ת ודלמא זקוק לו מדרבנן וי"ל דכל הסוגיא מוכחת דלי צער בעלי חיים לאו דאורייתא אינו חייב לסייע אפי' צשכר כדלמרינן צמון וכו' ליתיה למריה כהדיה ליעצד גביה צשכר ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא אלץ אי הוי דרבנן פטור היה אפילו צשכר וכן צמר הכי דקאמר ואי אמרת לאו דאורייתא אמאי מטפל ציה ולישני צחנס אלץ צשכר חייב ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא אלץ דאורייתא אמאי מטפל ציה ואל"ת והלא צשכר דורש שונאך אפילו שונא עובד כוכבים וי"ל דאסמכתא צעלמא היא דצערצי פסחים (פסחים 97 ק"ג; ושם) מוקי צשונא ישראל:

ולחטעינה יין אסור אין זקוק ליה. אלץ שאר דברים זקוק ואפילו לטעון משום ציה: **אמאי** וחדלת. וא"ת ולישני צחנס אלץ צשכר חייב ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא וי"ל דחדלת משמע לגמרי:

ואי בשעניה אמאי עובד. ולכא למימר דצטיל משוקיה דלס ק רישא נמי:

לכוף יצרו. וא"ת כיון דצערצי יצרו וי"ל [א] דלץ מיירי

מדברי שניהם נלמד צער בעלי חיים דאורייתא. וא"ת א"כ אמאי עוקרים על המלכים ולא מדרכי האמורי (ע"ז 97 ב.) וי"ל משום דכבוד מלך ונשיא עדיף כמו כל משמית לנדחה מפני כבודם ולחוקקם (א) שרף על ר"ג ע' מנה לרי פ"ק דע"ז (סג) ועוד דכיון דכתיב^א את סוקיהם תעקר קל לדחות מפני המלך:

מי לא עסקינן דאדהבו והבי בש"י משוקיה. וא"ת מ"מ נדרוש ק"ו מטעניה דלית זה חסרון כים וי"ל כיון דטעינה שיש זה חסרון כים לא הוי בשכר דמ"ש מפריקה א"כ אף טעינה דלית זה חסרון כים נמי הוי צחנס ופריקה נכמזה לדרוש שום דרשה אחרת:

מכ"ל דת"ק סבר דוקוק ל"ו המקשה סבור דת"ק נמי ידרוש משאו שהוא יכול לעמוד צו ושאינו יכול לעמוד צו נהי דלץ חייב לסייע צחנס משום דלית ציה מלות פריקה מ"מ צשכר חייב לסייע משום צער בעלי חיים ולא ורבי יוסי הגלילי דסבר צער בעלי חיים לאו דאורייתא ואית ליה לקמן (97 ב.) דטעינה צשכר מ"ש טעינה מפריקה וי"ל דדריש ק"ו מחסרון כים דלכתוב טעינה גרידא דיש טעינה שאין זה חסרון כים וכ"ש פריקה אלץ כתב פריקה לאגמורי דטעינה צשכר וכיון דטעינה שאין זה חסרון כים הו"א צשכר היכא דלית זה חסרון כים נמי דהיינו היכא דצטיל משוקיה הוי צשכר דילפי מטעינה דלית זה חסרון כים והשמה לא צל להוכיח רק לצער בעלי חיים דאורייתא ולא לקיים שמחה ק"ו יש להוכיח לצער בעלי חיים דאורייתא דאפשר שק"ו הוי מחסרון כים כדפרישית לר' יוסי ואל"ת ודלמא זקוק לו מדרבנן וי"ל דכל הסוגיא מוכחת דלי צער בעלי חיים לאו דאורייתא אינו חייב לסייע אפי' צשכר כדלמרינן צמון וכו' ליתיה למריה כהדיה ליעצד גביה צשכר ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא אלץ אי הוי דרבנן פטור היה אפילו צשכר וכן צמר הכי דקאמר ואי אמרת לאו דאורייתא אמאי מטפל ציה ולישני צחנס אלץ צשכר חייב ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא אלץ דאורייתא אמאי מטפל ציה ואל"ת והלא צשכר דורש שונאך אפילו שונא עובד כוכבים וי"ל דאסמכתא צעלמא היא דצערצי פסחים (פסחים 97 ק"ג; ושם) מוקי צשונא ישראל:

ולחטעינה יין אסור אין זקוק ליה. אלץ שאר דברים זקוק ואפילו לטעון משום ציה: **אמאי** וחדלת. וא"ת ולישני צחנס אלץ צשכר חייב ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא וי"ל דחדלת משמע לגמרי:

ואי בשעניה אמאי עובד. ולכא למימר דצטיל משוקיה דלס ק רישא נמי:

לכוף יצרו. וא"ת כיון דצערצי יצרו וי"ל [א] דלץ מיירי

מדברי שניהם. מדקאמרי תרווייהו פריקה עדיפא: ואפילו ר"ש לא קאמר. דלאטריך למכתב פריקה: אלא משום דלא מסיימו קראי. לטעינה: לאו משום צער בעלי חיים. והכי יליף מה טעינה דלכא צער בעלי חיים חייב דלכא צער בעלי חיים חייב המקרא מדבר אף צהולך לסמורה דלדעבי צטיל משוקיה: תדע. דלרבנן דפליגי עליה דר"ש ולר"ש צער בעלי חיים דאורייתא: מכ"ל דת"ק. דרבי יוסי הגלילי רבנן ור"ש: זקוק ל"ו. ואמאי זקוק לו אי משום מלות עובד צחנס הו"א כתיב משאו הראוי לו אלץ משום צער בעלי חיים: לא דרשינן משאו. למשא הראוי לו דמשאו כל משא שעליו משמע: ותדע. דהכי הו"א כדלמינא לך דלצער בעלי חיים לאו דאורייתא: עבד גביה. משום צער בעלי חיים ועל כרחו יכול שכר: לימא מסייע ציה. לרבנן דלמר לעיל צער בעלי חיים דאורייתא: מטפל בה. לפרוק משאה: אי אמרת (3) לאו דאורייתא. וטעמא משום ציה הו"א מש"ה אין זקוק לה שיקול להשמט ולומר דצ' אסור הו"א לנו: ה"ק ודחטעינה. ולעולם דאורייתא ורישא חנא מטפל צה צין צפריקה צין צטעינה פריקה משום צער בעלי חיים וטעינה משום ציה ולהטעינה יין אסור דלאו צערא איכא ולא ציה איכא אין זקוק לה: התם בשעניה. לקמיה פריך הא צפריקה כתיב: משום ציה צערא דישאל. שצריך להסהות¹ ס: בחמר עובד כוכבים. ואין צעל המשא ס ועל העובד כוכבים לטעון: מאי פסקת. וכי פסקת דצ' עובד צחנס וכל צחנס כוכבים הוי חמר עובד כוכבים וכל צחנס ישראל הוי חמר ישראל: שונא דקרא קאי דמשמע צפריקה כי תראה חמר שונאך וכן וגומר: אשונא דמתני קאי. הו"א מנתמא דלעיל דשונא לטעון הו"א רובן

הנהרות הב"ח

(א) גמי פטור לגמרי דלמא כ"ל וזות ו' נמחק: (3) רש"י ד"ה אי אמרת בשלמא לאו: (2) תוב' ד"ה מדברי וי' דאוקולוס הגר שקף:

הנהרות הגר"א

[א] תוב' ד"ה ד"ה ד"ה וי"ל ב' ג' כ"ל דל"ל להקדים אלץ מ"מ חייב כמ"ש:

תורה אור השלם

(א) כי תראה חמר שונאך רבין תחת משאו ודחלקה מצוה לו עובד מצוה עמו: [שבת כז, ה]

ליקובי רש"י

צער בעלי חיים דאורייתא. שגמיר עובד חטעו עמו ואיכא מאן דדריש טעמא דקרא משום צער בעלי חיים כוכבים מלאות [שבת כז, ה]. ה"ק וישב ל"ו. הנעולם [לעיל צ"א].

הנהרות וציונים

[א] כתיב ואי אמרת: [ב] כבה כתיב דקתי סיפא וכ"ה באמת בתוספתא (בשניו צחנ). דק"ס: [ג] צ"ל אלא הא מנין (גליון): [ד] צ"ל דמתנתמא (גליון): [ה] יש להוסיף בשכר (דבש תמר): [ו] בכמה כתיב דשחנות: [ז] קצת כתיב אבל דשאר דברים: זקוק ליה אפילו לטעון: [ח] כתיב דישאל: